

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ**

ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲՅՈՒՐՈ

**ՀԱՄԱՐ 14
2025**

**ԴԱՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՔՐԵԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ**

Հիմնադրված է 2019 թվականին
2021թ-ից պարբերականն ընդգրկված է ՀՀ բարձրագույն որակավորման կոմիտեի կողմից
հաստատված ատենախոսությունների հիմնական արդյունքների և դրույթների
հրատարակման համար ընդունելի պարբերական գիտական հրատարակությունների
ցուցակում

Խմբագրական խորհուրդ
Գլխավոր խմբագիր
Ա.Ն. Հովսեփյան

Պատասխանատու քարտուղար
Ա.Թ. Մոսիկյան

Խմբագրական խորհրդի անդամներ

Ա.Վ. Աղասյան	Ռ.Վ. Աղուզումցյան
Ա.Ի. Ուտով (Ռուսաստան)	Ա.Պ. Գահնապետյան
Ա.Ն. Կլյուն (Ուկրաինա)	Վ.Գ. Ենգիբարյան
Վ.Բ. Շաբանով (Բելառուս)	Ի.Ա. Մորոզ (Բելառուս)
Օ.Գ. Դյակոնովա (Ռուսաստան)	Ս.Պ. Ժդանով (Ռուսաստան)
Ա.Պ. Ղուկասյան	Ա.Ս. Չախոյան
Ս.Ա. Մինասյան	Ա.Գ. Ռուվին (Ուկրաինա)
Պ.Ս. Ոսկանյան	Դ.Ն. Վիեռա (Պորտուգալիա)
Ա.Վ. Պապոյան	Վ.Գ. Սահակյան

Խմբագրական կոլեգիա

Պ.Ս. Ոսկանյան	Ա.Թ. Մոսիկյան
Կ.Հ. Մամիկոնյան	Լ.Ա. Ավոյան
Ա.Մ. Գասպարյան	Ս.Ա. Առուստամյան
Թ.Վ. Մելքոնյան	Ա.Տ. Մարտիրոսյան

ԵՐԵՎԱՆ • 2025 • 14

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ

НАЦИОНАЛЬНОЕ БЮРО ЭКСПЕРТИЗ

НОМЕР 14
2025

АРМЯНСКИЙ ЖУРНАЛ СУДЕБНОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ И КРИМИНАЛИСТИКИ

Основан в 2019 году

С 2021 года журнал включён в перечень научных изданий, допущенных Высшей аттестационной комиссией Республики Армения, для опубликования основных научных результатов и положений диссертаций

Редакционный совет

Главный редактор

Овсепян А.Н.

Ответственный секретарь

Мосикян А.Т.

Члены редакционного совета

Агасян А.В.	Агузумцян Р.В.
Усов А.И. (Россия)	Гахнапетян А.П.
Клюев А.Н. (Украина)	Енгибарян В.Г.
Шабанов В.Б. (Беларусь)	Мороз И.А. (Беларусь)
Дьяконова О.Г. (Россия)	Жданов С.П. (Россия)
Гукасян А.П.	Чахоян А.С.
Минасян С.А.	Рувин А.Г. (Украина)
Воскянян П.С.	Виейра Д.Н. (Португалия)
Папоян А.В.	Саакян В.Г.

Редакционная коллегия

Воскянян П.С.	Мосикян А.Т.
Мамиконян К.О.	Авоян Л.А.
Гаспарян А.М.	Арустамян С.А.
Мелконян Т.В.	Мартirosян А.Т.

ЕРЕВАН · 2025 · 14

© Национальное бюро экспертиз

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

NATIONAL BUREAU OF EXPERTISES

NUMBER 14
2025

**ARMENIAN JOURNAL OF FORENSIC EXPERTISE AND
CRIMINALISTICS**

Founded in 2019

Since 2021 the journal has been included in the list of periodical publications acceptable for publication of dissertation results and provisions approved by the Supreme Certifying Commission of the Republic of Armenia

Editorial Board

Editor-in-Chief

A.N. Hovsepyan

Assistant editor

A.T. Mosikyan

Members of Editorial Board

A.V. Aghasyan	R.V. Aghuzumtsyan
A.I. Usov (Russia)	A.P. Gahnapetyan
O.N. Kliuiev (Ukraine)	V.G. Yengibaryan
V.B. Shabanov (Belarus)	I.A. Moroz (Belarus)
O.G. Dyakonova (Russia)	S.P. Zhdanov (Russia)
A.P. Ghukasyan	A.S. Chakhoyan
S.A. Minasyan	A.G. Ruvyn (Ukraine)
P.S. Voskanyan	D.N. Viera (Portugal)
A.V. Papoyan	V.G. Sahakyan

Editorial team

P.S. Voskanyan	A.T. Mosikyan
K.H. Mamikonyan	L.A. Avoyan
A.M. Gasparyan	S.A. Arustamyan
T.V. Melqonyan	A.T. Martirosyan

YEREVAN · 2025 · 14

Հարգելի՛ ընթերցող,

Ձեզ եմ ներկայացնում «Դատական փորձաքննության և քրեագիտության հայկական հանդեսի» հերթական՝ 14-րդ համարը, որում ներկայացված արժեքավոր գիտական աշխատանքները ներառում են դատափորձագիտական բնագավառի ընդհանուր և մասնավոր հիմնախնդիրները՝ նպատակ ունենալով ամրապնդել ոլորտի գիտամեթոդական ապահովումն ինչպես ներպետական, այնպես էլ միջազգային մակարդակներում:

Որպես միջազգային համագործակցության լավագույն օրինակ Կազմակերպությունը մեծապես կարևորում է 2025 թվականի նոյեմբերի 12-ից 14-ը Դատափորձագիտական

ինստիտուտների եվրոպական ցանցի (ENFSI) ընդլայնված համադեղ նիստի հաջող իրականացումը Երևանում:

Միջոցառումը ոչ միայն հնարավորություն ընձեռեց ամփոփել նախորդ ժամանակահատվածներում արձանագրված ձեռքբերումները և նախանշել ENFSI-ի գործունեության հետագա առաջնահերթությունները, այլև վերահաստատեց Բյուրոյի կարևոր և հաստատուն տեղը դատափորձագիտական եվրոպական համայնքում: Նման միջոցառումների իրականացումը ձևավորում է ևս մեկ արդյունավետ մասնագիտական հարթակ՝ ինչպես լավագույն փորձի փոխանակման, ներդրման, միատեսակ, հավաստի արդյունքների երաշխավորմանն ուղղված փորձագիտական մոտեցումների և մեթոդաբանության տարածման, այնպես էլ եվրոպական գիտագործնական միջավայրում փորձագետների՝ առավել լայն ինտեգրման ապահովման համար:

Գիտագործնական աշխատանքների շրջանակներում Բյուրոն շարունակել է իր բազմավեկտոր փոխգործակցությունը դատափորձագիտական բնագավառի հեղինակավոր գիտնականների և առաջատար մասնագետների հետ, ինչը հնարավորություն է ընձեռել փոխանակել, տեղայնացնել և զարգացնել ժամանակակից գիտական պարկերացումներին համապատասխանող մեթոդաբանական լավագույն մոտեցումներն ու գիտագործնական հնարավորությունները:

Պարբերականի խմբագրական խորհուրդը, նպատակ ունենալով խթանել ոլորտային գիտելիքների տարածումն ու միջազգային գիտական համագործակցությունը, շարունակում է արդյունավետ հարթակ ձևավորել արդի հետազոտական աշխատանքների հրատարակման համար:

Պարբերականի այս համարն ընդգրկում է դատափորձագիտական ոլորտի այնպիսի առանցքային ուղղություններ, ինչպիսիք են ձգաբանական, նյութագիտական, ապրանքագիտական, շինարարատեխնիկական, ֆինանսատնտեսագիտական, տեխնոլոգիական, համակարգչատեխնիկական, տեսաձայնագրային փորձաքննությունները:

Հուսով եմ, որ ներկայացված գիտական հոդվածները լավագույնս կնպաստեն մասնագիտական գիտելիքների հարստացմանը և դատափորձագիտական գործունեության որակական նոր մակարդակի ձևավորմանը:

Վերոգրյալի համադրությամբ կարևոր է տեսնել ոլորտին առնչվող գիտական աշխատանքների լավագույն արդյունքները ԴՓԲՀՀ պարբերականի հաջորդ համարներում:

Հարգանքով՝

բժշկական գիտությունների թեկնածու Ա.Ն. Հովսեփյան

Уважаемый читатель,

Представляю Вашему вниманию очередной, 14-й номер “Армянского журнала судебной экспертизы и криминалистики”, в котором опубликованные ценные научные работы, охватывают как общие, так и частные ключевые вопросы судебно-экспертной деятельности и направлены на укрепление научно-методического обеспечения отрасли как на национальном, так и на международном уровнях.

В качестве одного из наиболее значимых событий международного сотрудничества “Национального бюро экспертиз” НАН РА следует отметить успешно проведённое в Ереване в период с 12 по 14 ноября 2025 года расширенное совместное заседание Европейской сети судебно-экспертных учреждений (ENFSI).

Данное мероприятие не только позволило подвести итоги достижений, зафиксированных в предыдущие периоды, и обозначить дальнейшие приоритеты деятельности ENFSI, но и вновь подтвердило устойчивое и весомое место Бюро в европейском судебно-экспертном сообществе. Проведение подобных мероприятий формирует эффективную профессиональную платформу для обмена и внедрения передового опыта, распространения экспертных подходов и методологий, направленных на обеспечение единообразных и достоверных результатов, одновременно способствуя более широкой интеграции судебных экспертов в европейское научное сообщество.

В рамках научно-практической деятельности Бюро продолжило многовекторное взаимодействие с признанными учёными и ведущими специалистами в области судебной экспертизы, что позволило осуществлять обмен, локализацию и развитие лучших методологических подходов и научно-практических возможностей, соответствующих современным научным представлениям.

Редакция журнала, стремясь содействовать распространению профессиональных экспертных знаний и развитию международного научного сотрудничества, продолжает формировать эффективную площадку для публикации актуальных научных исследований.

Настоящий номер журнала охватывает такие ключевые направления судебно-экспертной деятельности, как баллистическая, материаловедческая, товароведческая, строительно-техническая, финансово-экономическая, технологическая, компьютерно-техническая, портретная экспертизы, а также экспертизы видео- и звукозаписей.

Надеемся, что представленные научные статьи наилучшим образом будут способствовать обогащению профессиональных знаний и формированию нового качественного уровня судебно-экспертной деятельности.

В контексте вышеизложенного важно и в дальнейшем видеть наилучшие результаты научных работ, относящихся к отрасли, в последующих выпусках периодического издания АЖСЭК.

С уважением,

Кандидат медицинских наук Овсепян А. Н.

Dear Reader,

I present to you the 14th issue of the Armenian Journal of Forensic Expertise and Criminalistics, which includes valuable scientific works covering both general and specialized issues in the field of forensic expertise, with the aim of strengthening the methodological and scientific support of the field at both national and international levels.

As an example of international cooperation, the Organization places great importance on the successful holding in Yerevan of the extended joint meeting of the European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI) from November 12 to 14, 2025.

The event not only provided an opportunity to summarize the achievements recorded in previous periods and to outline the future priorities of ENFSI's activities, but also reaffirmed the Bureau's important and established place in the European forensic community. Holding such events creates another effective professional platform — for the exchange and implementation of best practices, for the dissemination of expert approaches and methodologies aimed at ensuring uniform and reliable results, and for ensuring the wider integration of experts into the European scientific and practical environment.

Within the framework of scientific and practical work, the Bureau has continued its multi-vector cooperation with authoritative scholars and leading specialists in the forensic field, which has allowed the exchange, localization, and development of methodological best approaches and practical opportunities in line with contemporary scientific concepts.

The Editorial Board of the journal, aiming to promote the dissemination of sectoral knowledge and international scientific collaboration, continues to create an effective platform for publishing modern research work.

This issue of the journal covers key areas of the forensic field, such as forensic medicine, material science, commodity expertise, construction-technical, financial and economic, technological, computer-technical and audio-visual expertise.

We hope that the presented scientific articles will best contribute to the enrichment of professional knowledge and to the formation of a new qualitative level of forensic activity.

In summary, it is important to see the best results of scientific work related to the field in the next issues of the journal.

**Sincerely,
Argam Hovsepyan, PhD**

